МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АУТОЛОГІЇ»

Практичні роботи з навчальної дисципліни «Актуальні питання аутології» спрямовані на поглиблення та систематизацію теоретичних знань здобувачів вищої освіти про розлади аутистичного спектра (РАС), формування професійних умінь аналізувати особливості психофізичного та комунікативно-мовленнєвого розвитку осіб з РАС, визначати їхні індивідуальні потреби та обґрунтовано добирати сучасні методи логопедичної й психолого-педагогічної підтримки.

Особлива увага приділяється розвитку аналітичного та критичного мислення, здатності застосовувати науково обґрунтовані підходи до оцінювання розвитку, використання засобів альтернативної та додаткової комунікації (АДК), організації ігрової діяльності, соціальної взаємодії, формування адаптивних навичок, а також налагодження партнерської співпраці із сім'ями та фахівцями міждисциплінарної команди.

Загальні рекомендації щодо підготовки та виконання практичних робіт

Підготовка до практичних занять передбачає опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої наукової та навчально-методичної літератури, ознайомлення із сучасними дослідженнями й практиками підтримки осіб з РАС. Під час опрацювання джерел необхідно звертати увагу на актуальність наукових положень, їхню доказову обґрунтованість, можливості практичного застосування та відповідність принципам індивідуалізованого, сімейноцентрованого й міждисциплінарного підходів.

Виконання практичних робіт має ґрунтуватися на самостійному аналізі навчальних матеріалів, професійних ситуацій та індивідуальних особливостей розвитку осіб з РАС. Здобувачі повинні не лише відтворювати теоретичні положення, а й аргументувати власні висновки, встановлювати взаємозв'язки між особливостями розвитку, комунікативними потребами та умовами освітнього середовища, пропонувати реалістичні й педагогічно доцільні рішення.

Під час виконання завдань рекомендується дотримуватися такої послідовності:

1. Уважно ознайомитися з темою, метою, змістом завдання та критеріями його оцінювання.
2. Опрацювати відповідні теоретичні положення, сучасні наукові джерела та методичні матеріали.
3. Проаналізувати вихідні дані, визначити основну проблему, сильні сторони особи з РАС, наявні труднощі та чинники середовища, що впливають на її розвиток і соціальну участь.
4. Обґрунтувати професійні рішення, визначити доцільні методи оцінювання, логопедичного втручання та психолого-педагогічної підтримки.
5. Сформулювати конкретні висновки й практичні рекомендації, які відповідають поставленим завданням.
6. Оформити результати відповідно до встановлених вимог і подати роботу у визначений термін.

Особливості виконання практичних завдань за змістовими модулями

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади сучасної аутології. Практична робота передбачає порівняльний аналіз історичних і сучасних наукових підходів до розуміння аутизму. Під час її виконання необхідно визначати відмінності між науковими концепціями, критично оцінювати їхні положення та пояснювати значення сучасного розуміння РАС для організації логопедичної й психолого-педагогічної підтримки.

Змістовий модуль 2. Сучасні підходи до оцінювання розвитку та організації підтримки осіб з РАС. Основна увага приділяється аналізу навчальних кейсів, складанню індивідуального профілю розвитку дитини, визначенню її сильних сторін, труднощів і потреб у підтримці. Важливо розмежовувати фактичні відомості та припущення, обґрунтовувати необхідність додаткового оцінювання й уникати необґрунтованих діагностичних висновків.

Змістовий модуль 3. Логопедична підтримка та розвиток комунікації осіб з РАС. Практична робота спрямована на розроблення індивідуалізованої стратегії комунікативної підтримки із застосуванням АДК. Добір засобів комунікації має враховувати функціональні потреби, наявні способи спілкування, сенсорні та моторні можливості дитини, а також умови використання запропонованих засобів у повсякденному житті.

Змістовий модуль 4. Практичні аспекти психолого-педагогічної підтримки та соціальної участі осіб з РАС. Практичне завдання передбачає аналіз і розв'язання професійних ситуацій, пов'язаних із розвитком ігрової діяльності, соціальної взаємодії, адаптивних навичок, організацією доступного освітнього середовища та співпрацею із сім'єю. Особливу увагу необхідно приділяти обґрунтуванню професійних рішень і прогнозуванню їхньої результативності.

Рекомендації щодо виконання підсумкового практичного завдання

Підсумкове практичне завдання з дисципліни передбачає розроблення просвітницького мінітренінгу «Аутизм і комунікація: практичні рішення для педагогів та батьків». Під час його підготовки здобувачі мають інтегрувати знання, набуті впродовж вивчення всіх змістових модулів, та продемонструвати здатність представляти науково обґрунтовану інформацію в доступній для обраної цільової аудиторії формі.

Розроблений мінітренінг повинен мати чітку структуру, логічну послідовність викладу, практичну спрямованість та передбачати активну участь слухачів. Інтерактивні вправи мають відповідати меті заходу, сприяти формуванню конкретних практичних умінь і забезпечувати можливість застосування отриманих знань у повсякденній взаємодії з дітьми з РАС.

Вимоги до оформлення та оцінювання робіт

Практичні роботи виконуються індивідуально, якщо інше не передбачено умовами конкретного завдання. Результати подаються у формі письмових аналітичних робіт, таблиць, методичних розробок, презентацій або інших матеріалів відповідно до визначених вимог.

Письмові роботи рекомендується оформлювати у форматі А4, шрифтом Times New Roman, розміром 14 пт, із міжрядковим інтервалом 1,5. Обсяг роботи визначається змістом конкретного завдання. Використані наукові джерела необхідно зазначати з дотриманням вимог академічної доброчесності та чинних правил бібліографічного оформлення.

Оцінювання практичних робіт здійснюється відповідно до критеріїв, визначених для кожного завдання. Ураховуються повнота та глибина аналізу, наукова обґрунтованість висновків, доцільність запропонованих професійних рішень, практична спрямованість, самостійність виконання та якість оформлення. Максимальна оцінка за кожне підсумкове модульне практичне завдання становить **10 балів**, за підсумкове практичне завдання з дисципліни – **20 балів**.

Під час виконання всіх практичних робіт необхідно дотримуватися принципів професійної етики, поваги до нейрорізноманіття, індивідуальних особливостей та гідності осіб з РАС. Запропоновані рішення мають бути спрямовані на розширення можливостей функціональної комунікації, самостійності, соціальної участі та підвищення якості життя особи з РАС.